

ČITATELJI! Prosimo, pogledajte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. V teh časih splošnega povišanja cen, potrebuje list Vaše sodelovanje. Skušajte imeti naročnino vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Registered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 77 — Štev. 77

(Telephone: CHelsea 3-1242)

NEW YORK, MONDAY, APRIL 20, 1942 — PONEDELJEK, 20. APRILA, 1942

ZA NEKAJ VEČ KOT na dan dobivate... 'GLAS NARODA' PO POŠTI NARAVNOST NA DOM (Izveniš sobot, nedelj in praznikov) ČITAJTE, KAR VAS ZANIMA

VOLUME L — LETNIK L

JAPON. MESTA BOMBARDIRANA

JAPONSKO VRHOVNO POVELJSTVO JE NAZNANILO, DA SO AEROPLANI, KI SO NOSILI ZNAKE AMERIŠKIH AEROPLANOV, V SOBOTO BOMBARDIRALI TOKIO, JOKOHAMO, KOBE IN NAGOJO. — POROČILO IZ BERNA

TOKIO je glavno mesto Japonske, NAGOJA in KOBE pa imata velike industrije. JOKOHAMA in Kobe sta tudi največji japonski pristanišči.

O kakem zračnem napadu na japonska mesta ameriško vojaško poveljstvo ni ničesar sporočilo in je tozadnje poročilo prišlo po radio samo iz Tokija in šele včeraj je tudi radio postaja v Bernu v Švici poročala o napadu. Berlinska postaja pravi, da je v Tokio nastalo več požarov in je bilo tudi porušanih več tovarn.

Poročilo, ki prihaja iz Berna, pravi, da so švicarski poročevalci z dovoljenjem japonske vlade sporočili v Bern, da je 60 aeroplanov napadlo japonska mesta. V nekem predmestju je bomba zadela neko šolo in 140 otrok je bilo ubitih, 30 otrok pa je bilo ubitih s strojnimi.

Berlinska radio postaja pravi, da je japonska vlada določila zadostno vsoto, da bodo popravljene porušene tovarne in hiše v Tokio. Isto poročilo tudi pravi, da je bila v Tokio poslana obleka za one, ki so trpeli od zračnega napada.

Od kod so prileteli aeroplani, ni znano, radio poročilo iz Čunkinga pa pravi, da aeroplani niso leteli iz Kitajske, toda pravi, da so se aeroplani nepoškodovano vrnili na svoje mesto.

Nek ameriški častnik, ki je pridružen štabu generala MacArthurja v Avstraliji, je rekel, da mu ni ničesar znanega o zračnem napadu na japonska mesta.

Italjanski list "Gazetta del Popolo" pa pravi, da imajo ameriški aeroplani, ki so bombardirali Tokio in druga japonska mesta, svoje oporišče v Rusiji, vsled česar bo prišlo še do "resnih zapletljajev" med Rusijo in Japonsko.

Japonski list Asahi pravi, da so aeroplani, ki so bombardirali Tokio, srednje velikosti, da imajo po pet mož posadke in da letijo po 300 milj na uro. Daleč pravi "Asahi", da so trije bombniki prileteli nad Tokio s severa, pet pa od vzhoda in da so leteli v višini 24.000 čevljev.

Poslanik adm. Leahy poklican iz Vichy-ja

Državni podtajnik Sumner Welles je v soboto naznanil, da je po naročilu predsednika Roosevelta odpoklican iz Vichyja poslanik admiral Williama D. Leahyja, ker je zopet prišel na krmilo francoske vlade Pierre Laval.

Uradno je bilo naznanjeno, da je bil Leahy poklican v Washington na "posvetovanje", kar pomeni, da se bo zopet mogel vrniti na svoje mesto, ako se položaj v Vichyju obrne kdaj na boljše.

Francoska vlada je bila obveščena, da je bil admiral Leahy odpoklican, kmalu zatem, ko je admiral Darlan odstopil kot ministrski podpredsednik, da napravi mesto Lavalu.

Admiral Leahy pa ne bo mogel takoj odpotovati iz Vichyja, ker je bil šele pred enim tednom operiran in še ni dovolj okrevan, da bi mogel iti na daljno pot. In kot pravi poročilo iz Vichyja, bo admiral Leahy mogel odpotovati komaj v treh tednih.

Po odhodu poslanik admiral Leahyja pa bodo poslaniški uradniki še ostali v Vichyju pod vodstvom poslaniškega svetnika S. Plunkneya Tucka.

Ker je bil poslanik Leahy odpoklican, bo najbrže odpoklican tudi francoski poslanik Gaston Henry-Haye.

Henry-Haye je od Wellesa v petek slišal tudi nekaj pikrih besed, ko se je pritožil pri Wellesu, ker so Združene države priznale oblast "svobodne Francije" nad francoskimi posestvi v Afriki. Welles je poslaniku Henry-Haye-u odločno

povedal, da njegovega protesta nikakor ne more upoštevati, ker je njegova vlada protest predložila v odobritev nemški vladi, predno ga je poslala v Washington. Welles mu je povedal, da je to nekaj prav nepravilnega v vseh 150 letih prijateljskih odnosov med Združenimi državami in Francijo.

Welles mu je povedal, da se Združene države bore ravno tako za Francijo kot za svojo lastno svobodo in za neodvisnost Francije po vojni in da zato njegovega protesta ne more sprejeti.

Iz tega je razvidno, da Združene države ne bodo obnovile prijateljskih odnosov s Francijo, dokler bo na krmilu francoske vlade Pierre Laval. In to bo imelo za Francijo zelo slabe posledice, kajti Združene države ne bodo Franciji več pošiljale raznih živil, ki so jih pošiljale že od leta 1940, ko si jo je osvojila Nemčija.

"Neodvisna" plačuje davek Italiji

Ženeva, v aprilu (JIC). — Neodvisnost "Neodvisne Hrvatske Države" najboljšje ponazoruje dejstvo da Hrvatska odplačuje Italiji za stroške zasedbe 120.000.000 dinarjev na mesec oziroma eno in pol milijardo dinarjev na leto.

Rusi pričeli ofenzivo proti Fincem

Včeraj so pričeli Rusi močno ofenzivo proti Fincem, toda zaradi velikega števila min prodirajo le počasi. — Ves dan včeraj so bili zelo vroči boji, ker so Finci vrgli v boj močne rezerve s tanki.

Finci so položili mine pod sneg in ruski inženirji so jih morali najprej odstraniti, predno je mogla armada prodirati dalje. Kot pravi list "Pravda", je bilo ubitih več tisoč Fincev.

Pilot Bičkov je blizu Moskve izstrelil 7 nemških aeroplanov.

Malo nižje proti jugu, v okolici Leningrada, kjer poveljnje ruski armadi general K. A. Mereckov, nemški feldmaršal Wilhelm Ritter von Leeb, Rusi še vedno napredujejo, da si ne poročajo o nikakih novih pridobitvah. Poročila pa naznanjajo, da imajo Nemci na vseh krajih fronte velike izgube in da morajo pošiljati v boj velike rezerve.

General Mihail Gromov, ki je vodil polet čez severni tečaj v Ameriko, piše v "Izvestijah", da so sicer Nemci zopet pričeli z zračnimi boji, da pa se nikakor ne morejo primerjati z lanskimi, zlasti v novembru. Gromov pravi, da Nemci ob lepem vremenu s skupino 50 aeroplanov bombardirajo železnice, ceste in mostove, ob slabem vremenu pa samo posamezni aeroplani napadajo razne kraje.

Gromov tudi pravi, da Nemci že dolgo napovedujejo, da bodo spomladi poslali v boj nove aeroplane, ki so boljši in hitrejši kot vsi dosedanj, toda do sedaj takih aeroplanov še ni bilo, razum Messerschmidtovega št. 115, ki pa ni mnogo drugačen kot poznani št. 109, katerega se ruski piloti ne bojijo.

SABOTAŽA V ITALIJI

V Pazinu v Istri je bil sinoči ob 9. zvečer iztirjen vlak in italjanske oblasti pravijo, da je bila izvršena sabotaža. Dve osebi sta bili nevarno ranjeni. Poročilo iz Rima pravi, da je vlak prihajal na postajo, ko je skočil s tira ter je prebil zid in zavozil v čakalnico. Nenradna poročila pravijo, da je bila ob onem času čakalnica polna ljudi.

Amerikanci poklicani iz Francije

Ameriški konzuli so pozvali vse Amerikance v nezasedeni Franciji, da ob prvi dani priložnosti odpotujejo v Združene države.

Konzula v Lyonu in Marseillesu sta opozorila Amerikance, da takoj odpotujejo iz Francije.

Nemško priznanje

London, (radio-JIC). — Pred šestimi meseci je nemški radio zabil v svet da je ruska vojska uničena. Danes pa uradno poročilo nemškega poveljstva priznava, da je šest divizij ruskih čet prešlo v proti napad.

"Racionalizacija" življenjskih potrebščin v "Neodvisni" Hrvatski

Zagreb, aprila (JIC). — V Zagrebu so uvedli novo racionalizacijo za življenjske potrebščine. Vsaka oseba ima pravico do 200 granov kruha na dan (težki dobivajo 400 gm na dan) in dvakrat na teden po 150 gm mesa. Nova uredba je povzročila med prebivalstvom mnogo ogorčenja.

Nemški vojniki se upirajo

Belgijska vlada je v London prejela sporočilo, ki pravi, da so se nemški vojniki, ki so bili v Belgiji na dopustu, spoprijeli z nemško vojaško policijo, ki jih je skušala prisiliti, da se vrnejo na rusko fronto. V vročem boju v Liege in Tournaiu je bilo ubitih več nemških vojakov. Do uporov med vojniki je prišlo tudi v drugih belgijskih mestih in tudi v Enghienu.

"Hrvatski Sabor"

Ženeva, v aprilu (JIC). — "Poglavnik" je izdal zakon s katerim zaradi "izrednih okoliščin" omejuje pravice "hrvatskega sabora", ki ga je nedavno sklical. Ta zakon postavlja "sabor" v isti položaj kot sta parlamenta v Italiji in v Nemčiji: da ploska Poglavniku, Duce-u in Fuereerju kadar oni hočejo in zahtevajo.

Gen. Marshall

General George C. Marshall, šef ameriškega generalnega štaba se je včeraj vrnil iz Londona. Z aeroplanom je došel na La Guardia letališče v New Yorku ter je takoj odletel v Washington. Ž njim sta prišla tudi dva visoka angleška častnika in nek visok državnik. Ž njim se je tudi vrnil predsednikov osebnih zastopnik Harry Hopkins.

MacArthur bo pričel ofenzivo

General Douglas MacArthur je iz Washingtona prejel sporočilo, da je bil imenovan za vrhovnega poveljnika na jugozapadnem Pacifiku. Poročilo ne pravi, kako daleč sega njegova oblast v zemljepisnem oziru in tudi Nova Zelandija ni bila imenovana, toda avstralski ministrski predsednik John Curtin je v svojem pismu generalu MacArthurju tudi Novo Zelandijo vključil med združene narode.

General MacArthur je že več kot pred enim mesecem prišel v Avstralijo, pa ni bilo naznanjeno, kaka oblast mu je bila podeljena in je šele sedaj bilo sporočeno, da je vrhovni poveljnik zavezniških armad, mornarice in zračne sile.

MacArthur pa je iz Washingtona obenem tudi prejel naročilo, da naj pripravi ofenzivo proti Japonski.

RUMUNSKA PROTESTIRA

Rumunska vlada je pri posebnem nemškem poslaniku Karlu Clodiusu v Bukarešti vložila protest proti "roparskemu" izkoriščanju rumunskih petrolejskih vrelcev. Protest pravi, da hočejo nemški inženirji podvojiti produkcijo petroleja navzlic nemški objubi ob kapitulaciji Rumunske, da bo produkcija povečana samo za 20 odstotkov.

Ko je ministrski predsednik general Antonescu poslaniku vročil protest, mu je rekel, da se bodo vrelci v nekaj letih posušili, ako se bodo izrabljali v sedanjih meri. Stavil je predlog, da je postavljen skupni odbor rumunskih in nemških inženirjev, ki bo od časa do časa določal, kdaj je potrebno odpreti kak nov vrelce.

Clodius pa je Antonescu odgovoril, da je ravno tako potrebno za Nemčijo in Rumunsko, da se petrolejski vrelci izrabljajo do skrajnosti, da bo dobljena zmaga. In Nemčija mora vzeti petrolej t am, kjer ga more dobiti.

Hitlerjev rojstni dan

Danes je Adolf Hitler dopolnil svoje 53. leto. Nemški propagandni minister dr. Joseph Paul Goebbels je sveda Hitlerja na vse pretege slavil in med drugim tudi rekel:

"Večje sreče ni na svetu, kot služiti ženju našega naroda."

Zločinec bo zadela zaslužena kazen...

London, 13. aprila. — Predstavnik jugoslovanske vlade je v svojem govoru spričo novih nemških groženj med drugim dejal: "Ko bo prišel čas za končni obračun, bo jugoslovanska vlada zahtevala strogo kaznovanje za vse zločine, ki so jih izvršile nemške oblasti bodi direktno, bodi po svojih brezvestnih agentih." — (UP).

Argentinski "komunisti"

Dr. Augusto Bunge, ki ga pogosto nazivljajo "Stafford Cripps" Argentine, in 26 drugih "komunističnih agitatorjev" je dobilo povelje, da odpotujejo iz Argentine, ali pa bodo vrženi v ječo.

Na posebno odredbo posejčega predsednika Ramona S. Castillo so bili "komunisti" aretirani in poslani v zapor.

Dr. Bunge je odločno zanimal, da je komunist ter od policijskega načelnika generala Domingo Martinez zahteval, da se javno opraviči za izdano povelje. Martinez je sam prišel k dr. Bungeju in mu sporočil, da mora odpotovati v Urugvaj, ali pa bo poslan v koncentracijsko taborišče. Toda dr. Bunge se mu je odločno uprl.

Dr. Bunge prihaja iz najodličnejše argentinske družine ter je bil kot finančni zvedenec več let predsednik poslušne zbornice in poznan kot največji sovražnik Hitlerja v Argentini. Zadnja leta pa je zelo občudoval Rusijo in zlasti v njeni junjski vojni proti Nemčiji. Pred leti je dr. Bunge potoval po Rusiji in je o ujej izdal tudi posebno knjigo. Vodil je tudi veliko kampanje za nabiranje sklada za Rusijo.

Dr. Bunge je rekel, da je poslušajoč predsednik Castillo pod pritiskom nacijske Nemčije pričel preganjati "komuniste", da bi s tem preprečil pomoč Rusiji.

"Od tukaj se ne bom premaknil," je rekel dr. Bunge.

"In če me Castillo po vojni odredbi hoče poslati v koncentracijsko taborišče, naj me samo pošlje."

Stimson napoveduje ofenzivo

Na časnikarski konferenci v soboto je vojni tajnik Henry L. Stimson rekel, da bo ameriška armada kmalu pripravljena za ofenzivo in jo bo tudi pričela ob prvi priložnosti.

Ob tej priliki je Stimson tudi povedal, da je bilo na Baataanu vjetih 35.000 ameriških in filipinskih vojakov, med njimi tudi 16 generalov ter 25 tisoč civilistov.

Iran prelomil z Japonsko

Iranska vlada je sporočila, da je prelomila diplomatske odnose s Japonsko in ukazala japonskemu poslaniku Hikotaru Iščava, da mora v šestih dneh zapustiti Iran. Vlada pravi, da je japonski poslanik "podtalno deloval" in da so bile zaradi tega prekinjene diplomatske zveze.

Japonsko poslanstvo v Teheranu je bilo središče osiške propagande proti Iranu in obenem proti združenim narodom.

V zvezi z Mihajlovičevo borbo in nemškim ultimatomom

Beograd, 10. aprila. — Nacijski list "Novo Vreme" priobčuje besedilo nemškega ultimata generala Draži Mihajloviču. Besedilo se glasi:

"Policijska oblast tem poziva generala Draža Mihajloviča in vse voditelje četniških oddelkov v Srbiji, da se uređajo v roku 5 dni. Če se ne bodo pokorili ukazu, bomo prijeli člane njihovih ročbn in jih kaznovali za vse posledice nadaljevanja odpora. Prav tako bomo zaprli tudi sorodnike vseh, ki imajo kakršnokoli zvezo z generalom Dražom Mihajlovičem, njihovo imetje pa bomo zaplenili."

London, 10. aprila. — V odgovor na nemški ultimati je Mihajlovič začel s spomlačansko ofenzivo v Jugoslaviji. To je tudi njegov odgovor na grožnjo generala Nedića, da bo ubil vseh 16.000 talcev, če ne bo četniška vojska takoj prenehala z delovanjem proti zasednim oblastim. Mihajlovič je vest o nemškem ultimatumu sporočil po svoji tajni radijski postaji. — (Poročilo UP.)

London (posebno sporočilo JIC po radiu) — Londonski "Times" piše v zvezi z nemškim ultimatomom Mihajloviču: "Surovi ukrepi Nemcev so očitno njihov zadnji obupni poiskus zatreti nezlomljivi odpor jugoslovanskih rodoljubov. Nemške grožnje so nov dokaz, da so se vsi poiskusi in

borbe proti generalu Mihajloviču ponesrečile. A oni dobro vedo, da bodo vse surovosti proti narodni, kakršen je jugoslovanski, malozalegle. Jugoslovanski narod se z vsemi sredstvi, ki so mu na razpolago, bori za svojo svobodo.

Carigrad, 10. aprila (ICN)

Nedavno je v okrožjih Toplice in Jablanica prišlo do ostrih bojev med četniki in Nedićevimi četami v službi nacijskih, ki jim pomagajo bolgarski oddelki. V vasi Vojniku, jablansko okrožje, so jugoslovanski rodoljubi napadli večji bolgarski oddelek in ga uničili. Bolgarske čete so se maščevale nad prebivalstvom s tem, da so porušili dve sosednji vasi in pobili prebivalstvo. Starce, žene in otroke so pokosili s strojnimi.

Bolgarsko vojaštvo je napravilo še drug strašen zločin v bližini Niša, kjer imajo koncentracijsko taborišče z mnogo sto jugoslovanskimi rodoljubi. Z njimi so ravnali strašno. Pred kratkim so ujetniki ubili dva stražarja in pobegnili. Nemške bolgarske čete so nato obkolile taborišče in pobile vse ostale ujetnike.

Kratka Dnevna Zgodba

JOSIP OGRINEC:

STRNENO POLJE

Kod se je prvokrat rezala brazda, kdo je prvokrat sejal — tega nam ne pripoveduje zgodovina, ker ona sama je šele hči tistega človeškega napredka, ki se je v teku stoletij porodil iz poljedelstva. Najstarejša poročila o ratarstvu zajemamo torej samo iz mračnih pripovedk, po katerih je bil sam Bog z nebes stopil na zemljo, da irt svojim ljubljencem med ljudmi največji dar, žito, ki nas živi. Kako značilno in pomenljivo je to slovanstveno in pomeljno je to slovanstveno ime!

Da, res, izmed vse prirode je vesoljnemu človeštvu ni imenitnejše stvari od strni. Ozirno se ali v starodavne ali današnje čase. Koder namreč se ostri meč prepenjuje v črtalo, tam se povsod zverino goneči lovec in potikajoči pastir s svo-

jo krvavo daritvijo umikata mirnemu podjedelu, ki daruje svoj nekrvavi priderek. Kdo bi se tu ne spomnil Abelove in Kainove daritve? — Vsak na svojih tleh hoče takoj tudi imeti družabni ted; mejniki kažejo, dokle samo ima sosed pravico; namesto udomačenih živali se laže razdelitno žito prinaša na senenj ter na prodaj. Kjer je poprej stal premično šotor, tam se kmalu hiša priraste tako nekak k tlom, druga se drugi pridruži, da polagoma nastane vas, mesto, kakor drevo z listovjem; evetjem in sadjem iz poznatega zrna. A notri v hiši umna gospodinja vlada in za kolovratni prede nit zlatega mira.

Nepremično domovanje začenja buditi misel družabnega življenja. Godovi, gosti in razveseljevanja, katera se vračajo leto za letom, dobrodelno pospešujejo medsebojno občevanje, iz katerega edino raste veliko. Razostrano prizadevanje vnema duhove, ki potem z vednostjo in umetnostjo blažijo in svetijo, da vidimo in spoznavamo, kaj je koristno, kaj lepo!

Poljedelstvo torej povaja vso človeško omiko ter jo povzdiguje na višjo in višjo stopnjo. A ker navadno vse, kar si človek obrača samo na korist in dobiček, gubi svojo naravno, prvotno milino in poezijo, utegnil bi nevednik meniti, kako prozaično pač mora biti strneno polje, iz katerega si kmučič res "v potu svojega obraza" vzdiga vsakdanji svoj kruh. Ali glej — tudi polje popolnoma ne pogreša poezije. Ozirno se nanje!

Ko odleze sneg, ko je po ledinah še vse rjavo, in predno travnik zeleni strn na njivi. In kako dobrodejno blaži v prsi, kako povzdiguje srce in vedri dušo to prvo, mežno in uponosno pomladanjsko zelenje, nad katerim zgodnji skrajane, zibaje se visoko gori v zračnih krogovih, prepeva svojo veselo alelujo!

To še lahko klasovje se zdaj ljubo pozibava in v godnem zraku, ko krotak vetrič, igraje in ljubče se z njim poplesava z njive na njivo povrhu zelenkasto sivega strnena polja. Vendar, da prevelika enoličnost ne žali pozornega očesa, natika se skrbna mati narava tudi v to svoje pohlevno krilo nekoliko mičnega in zalega lepoteja.

Kraj razora zaognji izza gostega bilja rdeča pupara, živo žareča, kakor danica na porobju jutranjega nebesa. Tam ter tam ražnoevetni kokoli izpenja svoje versiče malo više med klasje; njemu se družijo jasno višnjevi posedec in od spodaj gori rdečkasti, grahor in belo čvetoči oslak hitita ob katerih bilih kviku, natihoma ovijaje in venčaje te ponizne stebree, ki podpirajo vse slovečanstvo.

Skoraj potem začne svetli zor objemati lahko pripogibačo se strn, najprvo žolti ječmen, potlej blede rž ter nazadnje zlatorumeno pšenico, da povsod tako zorno odseva preko prostranega polja ter se tako bliščeavo razgrinja s krajev, v razore, kader na večera veter valove vali dalje in dalje po njivah.

In zdaj je tisti čas, da gre kmučič ob medeljah popoldne tako rad malo dolj po polju. Kako le mročno, kakor po kruhu diši s tistega napolnjenega klasja. Kako dobrodejno mu je pri srcu, počasi pohajajočemu po mejah med njivami ter videčemu tu svojih žuljavih rok stoletni sad, ki se mu zdaj sami ob sebi naobeša v naročje. Kako hvaležno se mu oko dviga proti nebesom, prenišljaje, koliko hudih ur se je od setve že drevilo nad vsem tem pred njim tako bogato nakopičenim blagoslovom, a vendar vsaka mu je prizanesla, ker sam Bog drži svojo branečo roko nad njim.

Tako morajo posebna čutila tukaj sprehajati tudi slehernega drugega mislečega človeka.

Kakšen mlk, kako samovlastna poezija pač opoldne počiva nad strnemi poljem. Nobena sapica ne dahne, noben klas ne gane, nobena tica ne zasčebetata. Je črni murin ter dolgočeta, zelena kobilica, ki netrudoma preočevata ves dan, mokčita zdaj. Samo gori s srede čisto modrega nebeskega stropa solnce sveti in pripeka doli, da vse medli in pojema od vročine, da razbeljeni zrak živo migota nad prepaljeno strnjo, v kateri vse tli in čudno sika, kakor bi skrivne moči snovale tu notri.

Ali na večer! Kako tu nad žitom migajo gosti roji komarjev, ki solnce doli spravljajo! Za hladnega večera že prepelica, ko se pod težkim klasjem v razoru napije rose, kliče kmetu v vas: "pet pedi, pet pedi!" In ko malo pozneje debeli mešec počasi prilaze izza gore, poočlaha se tudi kosce poleg strni v detelji: "tesk, tesk" do dneva!

V tem stin tudi dozori. Mrkla in vsa onemoga polegla težko tehta v tla, čakaje samo še snpa in prijazno kimaže ženjici: pridi me, pridi žet!

In ženjice v četah hite in v vstah se razstavijo po polju, radostno in z veseljem ter povzdignjenim srcem prepevajo lepe domače pesmi, dasi so si dobro v svesti, kako bo bolel ukrikljeni hrbet, kako bo s potnega čela kaplja pobijala kapljo, predno se konča to preimehitno delo, velika strnena žetev. V malo dneh so vse njive splopnene. Kmalu potem cepec poka na škednju ter nato predal stoka v žitnici; a strnena slama česusa se dobro de, ko jo vidi, kako dobro in gorko po zimni odeva kmetsko hišico v vasi.

Kakor je žito s polja, že je senuska mrklost in otožnost legata preko strnišča. Vendar da kmučič ne jemlje samo prezalostnega slovesa od svojega ljubega polja, zagrne ga pred snegom ozimna iznoza s svojim nežno zelenim krilom liječnu nadopolnega upa v srce, povrne čas, ko bo žel, kar je sejal, kakor stoji v svetem Pisnam zapisano:

"Menjavala bosta dan in noč, vročina in mraz, setev in žetev — dokler bode svet stali!"

ROJAKINJA V BOLNICI.

Pred par dnevi je bila nemudoma prepeljana v bolnico rojakinja Mrs. Geraldine Koprivšek, žena dobro poznane rojaka Mr. Jerry Koprivškega. V bolnišnici se je morala takoj podvrči dokaj nevarni operaciji, katero je dobro prestala, ter se ji zdravje obrača na bolje. Ime bolnišnice se glasi: Bethang Deaconess Hospital, 237 St. Nicholas Ave., Brooklyn, N. Y. Obiskovalne ure so: od 2. do 3. popoldne in od 7. do 8. zvečer, dnevno.

Na tem mestu ji iz sreča želimo da čimprej mogoče popolnoma okreva ter povrne se med svoje prijatelje in znance. Posebno jo pogreša keglaški klub društva sv. Jožefa št. 57, KSKJ, katerega je vneta članica ter izvrstna keglačica.

Pozdrav. Anthony Svet.

ZALOSTEN TEDEN V SAN FRANCISCO, CAL.

Zalosten teden so imeli v slovenski naselbini v San Francisku, ker je smrt posegla s svojo koščeno roko in vzela iz njih srede kar dve osebi na en dan. Pivji je umrl Matija Kambič v starosti 53 let, rojen v vasi Črešnjavec, fara Semič na Dolenjskem. V naselbini je bil zelo priljubljen. Zaprta žena in eno hčer, katera je omožena. Drugi pogreb je bil za Katarino Grabek, ki je bila stara nad 70 let in nekaj mesecev je bolehal za srčno hibo. Pokojna je bila doma iz Semiča. Zaprta je šest poročenih hčera.

Dan na proslavo gesla: "AMERIKANEC SEM"

(Predsednik Roosevelt je označil nedeljo 17. maja kot dan "I am an American.")

(Predsednik je pozval, naj se ta dan proslavi na tak način, da se vsem Amerikancem vlinse zavednost o "dolžnostih in priložnostih državljanstva in posebnih odgovornostih istega, ki je narod v vojni.")

Popolno besedilo proglasa predsednika Roosevelta se glasi:

"Da tretja nedelja maja vsakega leta budi in s tem je določena kot Državljanjski dan in da predsednik Združenih držav je s tem pooblaščen in naprosen naj vsako leto izda proglas, s katerim naj se ta dan posveti kot javna priložnost za pripoznanje vseh onih, ki vsled nastopa polnoletnosti ali vsled naturalizacije so prišli na položaj državljanstva in dan naj bo označen kot "I am an American Day."

"Da civilne in šolske oblasti držav, okrajev, mest in vasi naj se pozovejo in se s tem pozivajo, da priredijo vzporedne za primerno proslavo tega dne in za popolno podučevanje bodočih državljanov o njihovih od-

govornostih in priložnostih kot državljanov Združenih držav in držav in občin, kjer živijo.

"Ker je mnogo bolj potrebno za časa vojne kot za časa miru, da ljudstvo popolnoma razumeva obliko in duh svoje vlade in odgovornosti državljanstva, zato jaz, Franklin D. Roosevelt, predsednik Združenih držav, s tem označujem nedeljo 17. maja 1942, kot "I am an American Day"; nujno pozivam, naj se ta dan posveti kot javna priložnost za pripoznanje vseh naših državljanov, ki so dosegli svojo polnoletnost ali ki so bili naturalizirani tekom minulega leta; in vabim vse federalne, državne in mestne oblasti in patriotične, meščanske in vzgojne organizacije, naj se tega dne vdeležijo prireditve, ki bodo vsem državljanom, toliko turodnim kolikor naturaliziranim, dale vtis o dolžnostih in odgovornostih državljanstva in posebnih odgovornostih tistega, ki je narod v vojni.

"V pričlo tega sem ta lastnoročno podpisal in dal pritisniti pečat Združenih držav."

TUJERODNO BELO PREBIVALSTVO SE JE ZMANJŠALO ZA 18%.

(Podatki, medavno obelodanjeni od Census Bureau pokazujejo, da tujerodno belo prebivalstvo Združenih držav se je zmanjšalo za 18.3 odst. med letom 1930 in 1940.)

Census Bureau navaja dva glavna vzroka za pojemajoče tujerodno prebivalstvo v tej deželi. Eden je ostri upad priseljavanja tekom zadnjega desetletja vsled gospodarske krize v prvem delu desetletja, težkočam proti iseljevanju s strani raznih evropskih dežel, izbruhu vojne in splošno vsled strogih priseljenjskih zakonov in kvote. Dejanski, ako se primerja skupno število tujerodcev, ki so tekom desetletja prišli v Združene države, s številom tujerodcev, ki so odšli iz Združenih držav domov, ali kam drugam, najdemo čisti primanjkaljaj od približno 47,000 vsled izselitve iz Združenih držav. Drugi vzrok je primeroma visok odstotek smrti med tujerodec, v primerju s turodnim prebivalstvom in to zaradi visokega odstotka starih ljudi v tujerodni skupini.

Število tujerodcev, nastetih v ljudskem štetju je bilo leta 1940 11,419,138. Leta 1930 je število tujerodcev znašalo 13,985,405.

Kar se tiče državljanstva, 7,250,252 oziroma 63.5 odst. izmed tujerodcev je bilo naturaliziranih. Za 3,343,814 je bilo sigurno dokazano, da so inozemci pripadniki. V slučaju 825,072 tujerodcev ni bilo nataničnih informacij, pretežna večina istih pa se domneva, da so inozemci, tako da bi se skupno število inozemcev l. 1940 moglo označiti kot 4,168,886. Dne 31. oktobra 1941 pa je justični departament naznamil, da se je 4,921,439 oseb registriralo zaradi zakona o registraciji inozemcev.

Država New York je pokazala največje število inozemcev 820,006, potem sledi Illinois s 699,742 in potem Pennsylvania, s 46,759.

Razmeroma najviše število naturaliziranih državljanov je bilo v državi North Dakota, kjer izmed 74,272 tujerodcev je bilo 58,934 naturaliziranih državljanov.

Census Bureau v teh podatkih navaja le tujerodno belo prebivalstvo in ne všteta zunanjih teritorijev ali posestev Združenih držav.

Kupujte United States Savings Bonds in Stamps!

NOVE ČETNIŠKE BORBE.

(JIC.) — Predstavnik jugoslovarske vlade v Londonu je 17. aprila izjavil, da se vodijo ostre borbe med četniškimi oddelki generala Mihajloviča in nemškimi četami v bližini Sarajeva in v Črni gori. Četniki so onemogočili uporabljanje železniške proge Bičevci-Nikišić. Obseg borb je najbolj razviden iz dejstva, da neka vest, ki jo je priobčil tisk pod nadzorstvom Nemcev, pravi, da je bilo ubitih 800 Srbov a 200 je bilo ujetih in pozneje ubitih. Iz teh vesti tudi sledi, da sta padla dva nemška častnika in 67 nemških vojakov v teh borbah. 20 Nemcev pa je bilo ranjenih.

SMRTNA KOSA

(V Joliet, Ill. je pred dnevi umrla Anna Papesch v starosti 51 let. Zaprta moža Johna, 8 sinov in 4 hčere. Dva izmed sinov so v armadi Strica Sama. Poleg teh zapuščaja tudi več drugih sorodnikov, med katerimi je tudi Rev. Fr. Papisch, pomozni župnik pri sv. Juriju v So. Chicago.)

TO JE KNJIGA

katero boste

Z VESELJEM ČITALI

ŽIVI IZVIRI

Spisal IVAN MATIČIČ

Knjiga je svojevrsten pojav v slovenski književnosti, kajti v nji je v trinaestih dolgih poglavjih opisanih trinaest rodov slovenskega naroda od davnih početkov v starem slovanstvu do današnjega dne. Knjiga je verno izročilo našega življenja in trpljenja, in kdor jo prebere bo vedel o Slovencih več kot mu more nuditi katerikoli naše zgodovinsko delo.

13 POGAVLJ — 413 STRANI V PLATNU VEZANO

Cena \$2. Poština plačana

Slovenske Knjige

LEPA KNJIGA je kulturna poslanka; odprimo ji vrata v naše domove, odprimo ji srce... (Finžgar)

IDIOT
Spisal F. M. Dostojevski
TRI KNJIGE—NAD 600 str.
Krasen roman enega najboljših ruskih pisateljev. — Opis mladeniča, ki je imel še v najbolj rani mladosti nagib na nenormalnost. Opis je živahen in ne utruja kot nekateri drugi romani Dostojevškega.
Cena \$2.25

LISTKI
Spisal Ksavar Meška.
(144 strani.)
Cena 70c

MARKO SENJANIN — SLOVENSKI ROBINSON
Cena 75c

MILJONAR BREZ DENARJA
Spisal Phillips Oppenheim.
(92 strani.)
Do skrajnosti napet roman iz sodnega življenja. Oppenheim je znani angleški romanopisec poznán po celim svetu.
Cena 75c

MOŽJE
Spisal Emerson Hurb.
(209 strani.)
Zanimivo delo, ki bo ugajalo vsakemu čitatelju. Prevod prav nič ne zaostaja po celim svetu.
Cena \$1.50

MED PADARJI IN ZDRAVNIKI
Spisal Janko Kač.
(117 strani.)
Stajerski rojak Kač ni do svojega štiridesetega leta stopil v javnost. Nato je začel pisati krajše črtice, ki jih vsebuje ta zbirka, nato je pa zaslovel s svojim romanom "Grantom."
Cena 85c

V ROBSTVU
Spisal Ivan Matičič.
(255 strani.)
Ivan Matičič je eden tistih redkih naših ljudi, ki ne posna samo volje in njenih grozot ter posledice, ampak zna tudi vse pretresljivo opisati.
Cena \$1.25

ZADNJI VAL
Spisal IVO ŠORLA
Poznani slovenski pisatelj nam v tej knjigi podaja zelo zanimive podatke o svojih doživljajih v Rogaski Slatini.
Cena \$1.—

RAZPRODAJA SLOVENSKIH KNJIG po zmerni ceni

Po 50c zvezek
Andrej Ternovac (Ivan Albreht) **Blede noči mali Junak** (Dostojevski) **Filozofska zgodba** (Alojz Jirasek)
Na različnih potih (Frane Frysch) **Pravica Kladiva** (Vladimir Levstik) **Verne duše v vicah** (Prosper Mirime) **Zapiski iz mrtvega doma** (A. M. Dostojevski)

Po 75c zvezek
Belfegor (Artur Berneda) **Po strani klobuk** (Damiir Felgel)

Po \$1 zvezek
Veridicus (Pater Kajetan) **Sivko** (E. S. Thompson) **Rudarska balada** (Marija Majerjeva) **Prigodbe čebelice Maje** (Waldemar Bonsels) **Pingvinščji otok** (Anatole France) **Pisane zgodbe** (Janko Kac)

Po \$1.50 zvezek
Zločin in kazen (F. M. Dostojevski)

Tisto knjigo, ki jo bi radi brali to zimo, naročite še danes!

KNJIGARNA
Slovenic Publishing Company
216 West 18th Street New York City

Kakor plaz...

ZGODOVINSKI ROMAN. 80

"Baronesa, lagal bi, ako bi hotel trditi, da sem se mislil na ljubezen. Jaz nisem tako domisljiv, da bi mogel verjeti, da lahko še v svojih letih še zavojujem žensko srce. Toda tu trenutek je čuden. Tako lepa ste in tako bogato obdarjena z izrednim srčnim in duševnim bogastvom. Skoraj bi vaše besede v meni vzbudile čustvo, da bi lahko še solučna jesen zaključila moje življenje. Toda na to nočem verjeti."

"Vrnite se zopet in jaz vam hočem vzbuditi to vero. Spominjajte se name, ko izvršite svojo veliko nalogo."

Ginjeno in v vzbujajočo se nado ji je iskreno zrl v oči. Nato ji je hotel poljubiti roko. Odtegnila mu jo je. Pač pa ga je objela z obema rokama in naenkrat je čutil na svojih nje-mehke, sladke ustnice. V tem trenutku se je v njem vzbudilo nezlonijeno moško čustvo. Pritisnil je vitko, v blaženstvu trepetajoče telo na svoja prsa. V tesnem objemu sta pozabila na čas in svet. Bil je to trenutek najsvetejšega sreče. Baronesa se je končno nežno izvila iz njegovega objema.

"Sedaj, si moj, moj junak, moj rešitelj. Vrni se skoro in moja ljubezen te obdari, kar ti je odreklo življenje, z radostjo in svetlobo, s solncem in toploto."

Suhjo je odvrnil: "Povrnem se in takrat te vprašam, ako ta trenutek še živi v tvojem sreju."

Zopet jo je stisnil k sebi in jo poljubil na čisto, belc deklško čelo.

Priklonil se ji je in odšel. V njegovem sreju so valovala nasprotujoča si čustva. Tako lepa je bila devojka in zavedal se je, da bi ga še lahko osrečilo, obenem pa je obupaval ob misli, da bi vezal nase rože v njenem razcvetu. Razlika v letih se mu je zdela prevelika, da bi ne izzivala zasmeh in zavirljivost. Kako bi svet sodil o tem njegovem dejanju? Starec in praveca dekle! Potvora ljubezni!

Zadnja bitka.

Nastop Romunov je razpršil rdečo armado skoraj brez vsakega boja. Mogotci v Budimpešti so pod pezo svojih zločinov skušali rešiti življenje in plen s tem, da so pobegnili. Bela Kuhn z nekaterimi tovariši je utekel na Dunaj, kjer mu je dala takratna social-demokratska vlada kljub njegovim raznoterim zločinom zavetišče in zaščito. Tiborja Szanaelyja so prijeli na avstrijski meji. Krvini madžarske sovjetske republike je izvršil samomor, ker je bil prestrašen, da bi se pokoril za svojo krivdo. Zopet vzpostavljene redne oblasti so dale aretirati najhujše komuniste z njihovim krvavim voditeljem Csernochom in jih vreči v ječo, ki so jo zapustili šele, ko so se odpravljali na pot k vislicam. Madžarska se je oddahnila od strašne more komunistične strahovlade. Kot rešitelj in osvoboditelj je vkorakal podadmiral Horthy s svojimi četami in vriskajočo prestolnico Madžarske. Rumuni pokorec se ukazom Antante, so se umaknili iz Budimpešte.

Narčni grof Wolkenstein so se vsi brez izjeme uresničili. Na krasnem belcu je jahal Horthy skozi prestolnico, kaktere ulice so bile vse v zastavah. Prekipevajoče ovacije je sprejemal s trdim nepremičnim izrazom na svojih licih. Čete s svojim strunim nastopom so vzbujale največje navdušenje prebivalstva. Ko so prihajali prvi madžarski huzarji, so baje matere dvigale kvišku svoje otroke in jim kazale to ponosno četo madžarskih jezdecov. "Madžarski huzarji, naj jih Bog chrani!" tako so klicali, saj so jim bili simbol madžarske nacije, v čije delovanje in uhanju sploh ni prostora za mednarodne ideje.

Horthy se je po svečanosti službi božji nastanil v sijajnem hotelu Gellert. Tu si je uredil svoj glavni stan in z vso odločnostjo vzel v roke državno krmilo. Po službenih sprejemih se je umaknil, ves utrujen v svoje privatno stanovanje in je sprejel samo še enega posetnika, ki se je kasno priglasil. Bil je to grof Wolkenstein, ki je prišel, da spomni podadmirala na njegovo obljubo.

Z razprostrtimi rokami ga je Horthy sprejel. "Mojo najiskrenejšo zahvalo, grof Wolkenstein. Svojo obljubo ste izpolnili v vsakem oziru."

Grof je vladno pripomnil: "Stejem se za srečnega, ekscelencija, da vam lahko čestitam k vašemu uspehu. Ako sem k temu uspehu tudi jaz nekoliko pripomogel, se smem nadejati, da mi ekscelencija ne boste zamerili, ako vam stavim eno vprašanje."

"Le vprašajte, grof! Stori bi za vas pa tudi več, kakor da bi odgovoril na vaše vprašanje, in bi vam s tem dokazal svoje priznanje."

"Dobro, ekscelencija. Kalkšni so izgledi na zopetno vpostavitve njegovega veličanstva?"

"Odkrito vprašanje zasluži prav tak odgovor. Izgledi so najslabši, ki si jih morete misliti! Za enkrat ni mogoče na to niti misliti. Kralj Karel je s tem, da je neposredno po kronanju zapustil Budimpešto, zaigral vse simpatije prebivalstva. Njegova politika med vojno, ko ni hotel uvaževati upravičenih zahtev madžarskega naroda, ni bila v stam, da bi mu zopet pridobila izgubljene simpatije. Republika je izruvala zadnje niti zvestobe napram obsovaženim dinastiji. Sedaj ni mogoče misliti, da bi se zopet moglo vzpostaviti kraljevsko dostojanstvo."

"Torej vas ne vabi elava generala Monka, vojskovodje, ki je svojega kralja zopet vzpostavil v njegova pravice?"

"Zdi se mi, da Monkova vloga v angleški zgodovini ni bila baš najslavnejša. Druga revolucija je nato pometla z nepoboljšljivimi Stuarti."

"Ekscelencija, moja služba je bila posvečena cesarju."

"Za to službo se vam zahvaljuje narod, ne pa nesrečni njegov vladar."

S pridušenim gnevom je odvrnil Wolkenstein. "Zdi se mi, da se mi za to službo zahvaljuje general, ki stremi po gospodstvu. Stori sem vse, kar sem mogel za svojo idejo, in to je za vzpostavitev monarhije in niti na pamet mi ni prišlo, da bi gradil za vas, ekscelencija, stopnice k prestolu."

(Nadaljevanje.)

Borbe nad Beogradom

Nadaljevanje

Začetek bitke.

Ob 6.40 zjutraj smo slišali po radiju, da so bila napadena in bombardirana mnoga letišča v državi, zlasti letališča v Skoplju. Ob 4.5 je prišel ukaz, naj odleti izvidnica, sestojeca se iz dveh letal in kroži nad Beza-nijsko koso v višini 3000 metrov, kajti slišali smo, da so nekaj letala preletela čez našo mejo z Madžarske. V prvi izvidniški sva letala podporačnik Dragoslav Kostić in jaz. Krožila sva med Indijo in Obrenovcem v višini 3000 m in opazovala nebo. Čez deset minut sva dobila naročilo, naj paziva, ker bodo sovražna letala kmalu prišla in se bodo vsa naša letala dvignila v zrak. In res, čez pet ali šest minut sva videla naša letala, ki so se po dve dvignila v zrak in v lepem redu nekatera odletela na Pančevo in druga nad Obrenovac. Midva sva krožila nad Pazova, bolj blizu Zemuna.

Prva letala, ki so priletela, da bombardirajo Beograd, so se bližala od romunske meje proti Pančevu. Zapazila sva jih od Zemuna in jim letala nasproti. A takoj sva zapazila, da se letala bližajo od vseh strani: od Avale in od madžarske meje. Kmalu sva opazila pod seboj v višini 2000 m skupino 12 letal tipa Do-17 in ker so bila najbližja in je najin položaj bil ugodnejši za ta napad, sva se takoj odločila, da jih napadeva.

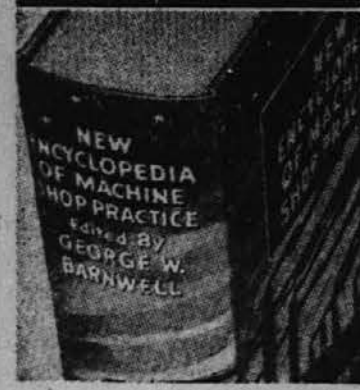
Dogovorila sva se, naravnala svoji letali in pomerila na svoje topiče in strojnice. Najprej se je podporačnik Kostić nenadno spustil z letalom navzdol in takoj za njim jaz. Napadla sva zadnjo trojko sovražnih letal. Kostić je napadel njenega voditelja, jaz pa njegovega spremljevalca z leve strani. Spuščajoč se strmo proti letalu, ki sem si ga vzel na muho, sem opazil Kostićev letalo, kako je svignilo naravnost v rep sovražnikovega bombnika, takoj za tem pa je kakor kamen padlo navzdol in mislil sem, da so ga zrušili.

Jaz sam sem se nemškemu letalu tako približal, da mi z ognjem iz strojnice ni moglo. Samo plamene sinjega dima sem videl sikajoče iz cevi in svigajoče mi nad glavo. Ko sem sovražnika dobro ujel na muho, sem potegnil sprožilec in ga zasul z ognjem iz

dveh topov in strojnice hkratu. Videl sem natančno, kam zadevajo strelji, kajti imeli smo svetleče strelivo. Iz ležajevega motorja sovražnikovega motorja se je pokazal črni dim, letalo se je vrgalo, se prevrnilo čez krilo in zletelo v globino. Kdaj je udarilo v tla, nisem opazil, a ko sem se vrnal na letališče, sem opazil, kako se nekaj kadi na njivi med Beza-nijsko koso in Staro Pazovo. Vprašal sem po radiju, če naj se spustim, da mi naližejo goriva in dajo novega streliva. Odgovora ni bilo. Ko sem se približal letališču, sem videl naša letala posejana po vsem pristajališču. Posrečilo se mi je spustiti se med njimi. Rojaki so me začeli objemati in izpraševati me o podrobnostih. Povedali so mi, da so opazovali mojo borbo in da so videli, kako je sovražno letalo v ognjen zavito padlo na tla. Ko so mi mehaniki polnili letalo s strelivom in z gorivom, je prišel podporačnik Kostić in pripovedoval, kako nju je pri napadu na vodjo trojke desni spremljevalec s strojnico poškodoval motor in kako se mu je posrečilo pristati, brez koles, ki jih ni mogel odpreti.

Med temi pogovori smo zapazili dve letali, ki sta se iz Beograda bližala letališču. Bila sta dva Messerschmitta, samo čigava sta, ali naša ali sovražnikova, nismo vedeli. Čim sta se približala, sta začela streljati. Tedaj nas je bilo na letališču okrog 20; k sreči ni bil nihče ranjen in tudi letala niso zadeli. Mehaniki so imeli ukaz, da ne smejo polniti letal med zračnim napadom, temveč da se morajo skriti v zavetišča, vendar se na to niso ozirali; polnili so letala, govoreč: "Naj je napadejo, vseh nas ne morejo pobiti." Tedaj so se naši letali v zraku borili z nemškimi. Jaz sam sem videl, kako je neki naš pilot (pozneje sem zvedel, da je bil kapetan Savo Poljanec) napadel nemškega Stuko in ga zrušil v Pančevsko korito.

Čeprav so nemška letala prihajala val za valom, naši piloti niso odnehali. Čeprav jih je bilo manj in manj, so se dvigali in spuščali iz borbe v borbo in povzročali sovražniku škodo; mnogi so to plačali s svojim življenjem. Naši višji častniki, ki so opazovali te borbe, so nam globoko pretreseni

THE NEW ENCYCLOPEDIA OF MACHINE SHOP PRACTICE

Spisal znani profesor na Stevens Institute of Technology v angleščini GEORGE W. BARNWELL

Podlaga za mehanično znanje si morete dobiti s knjigo NEW ENCYCLOPEDIA OF MACHINE SHOP PRACTICE (v angleščini). Ta velika knjuga popisuje in v slikah pokaže temeljna dela mehanike. Razloži vse patanke, kar mora znati najboljši mehanik; pojasnjuje uporabo vsakega stroja, orodja in meril. Poneč vas, kako je treba uporabiti načrte (blue prints) ter vam tudi daje mnogo računskih tabel, da morete pospešiti svoje delo. Ne glede na to, ali ste šele početnik, vam bo ta knjuga zelo koristna in mnogo vrečna. — 1000 slik in risb, 576 strani, trdo vezana knjuga stane Samo \$1.98

Naročite pri: **KNJIGARNI Glas Naroda**

216 West 18th Street New York

izrazili svoje občudovanje. Sam vrhovni poveljnik general Borivoje Mirković je objemal nekakega pilota, ki se je spustil na zemljo, ko je uničil sovražnikovo letalo in mu govoril: "Nikdar si nisem mislil, da imam tako poštovnevalne in hrabre pilote."

Dne 6. aprila je na prvem letu padel moj komandir, kapetan Miloš Zanič, narednik vodnik Karlo Strben in podporačnik Dušan Porčić. Ranjeni so bili kapetan Savo Poljanec, rezervni poročnik Bojović, podporačnik Miodrag Bosković in neki narednik, ki se njegovega imena ne spominjam.

Boj je trajal vse popoldne, in okrog štirih sta padla dva pilota s pomožnega letališča v Sremskih ravninah. Nemci so bombardirali Beograd tudi ponoči, mi pa se ponoči nismo mogli boriti, ker nismo imeli letal za nočne borbe.

Borba se nadaljuje.

Dne 7. aprila so Nemci bombardirali Beograd skoraj ves dan, vendar ne v skupinskih napadih kakor prvega dne, temveč v osamljenih letih, toda vedno pod zaščito svojih lovskih letal, ki jih sprva niso pripeljali s seboj, ker se niso nadejali tako močnega odpora. Naše letalstvo, čeprav okrnjeno, je dajalo neustrašen odpor. Tega dne je padlo mnogo naših pilotov, jaz sam vem za sledeče: kapetana Slavka Klavara in Živica Mitroviča, podporačnika Aleksicia in še neki drugi, čigar imena se ne spominjam, narednika M. Boskovića in D. Stojanovića in mnogi drugi s pomožnih letališč okrog zemunškega aerodroma. Taktaj omenjam imena teh padlih borcev, ovcenana z nesmrtno slavo, ker jih v domovini, kjer vlada sovražnik, ni mogoče dostojno počastiti.

V ponedeljek 7. aprila ob 4. popoldne smo odleteli v Sremsko Mitrovico z namenom, da tam prenočimo, vendar so nam okrog 7. zvečer naročili, naj se vrnemo v Zemun. Ko smo se dvignili v višino 1000 m nad Sremsko Mitrovico, smo opazili v Beogradu silen požar, ki se je širil po vsem mestu. Ko smo se malo približali Zemunu, nas je zajel oblak dima, prihajajoč od Beograda in nas začel dušiti. Komaj smo se spustili

na tla, ker zaradi dima skoraj nismo videli pred seboj. Prenočili naj bi na zemunskem letališču.

V bombardiranem Beogradu.

Bil sem v skrbeh za svojo rodbino v Beogradu in zaprosil sem za dovoljenje, da jo obiščem. Odšel sem v mesto peš. Dočim Zemuna Nemci sploh niso obstreljevali morda iz obzira do nemških naselbin v okolici, je Beograd nudil žalosten pogled, čim si pršel čez most v mesto. Levo, desno, kamorkoli ti je padel pogled, povsod porušene in zgorele hiše. Po ulicah trupla ubitih nesrečnikov, ponekod kar v kupila, žene in otroci med njimi. Nekateri sem si od blizu ogledal, pa nisem mogel opaziti nobene rane. Najbrž so mnogi bili ubiti zaradi silnega zračnega pritiska pri eksplozijah bomb. Iz okna neke pol porušene hiše je z glavo navzdol viselo truplo neke ženske, ki je prjčkone hotela skočiti skozi okno, pa se je nekam zataknila in obticala. Obnil sem se proč od teh grozot in odšel na neko vzvišeno mesto naše prestolnice. Ogenj je požiral mnoge predele mesta po večini take, kjer ni bilo nobenih vojaških naprav in poslopji, kjer je stanovalo samo civilno prebivalstvo. Na ulicah ni bilo žive duše. Bile so polne razvalin in povsem neprehodne, kajti hiše so se zrušile vanje in avtomobili, ki so jih lastniki prašali na cestah, da si rešijo golo življenje, so zastavljali pot. Prizor je bil obupen, vsa pota neprehodna in nobenega upanja ni bilo, da se bo mogel prebiti do hiše moje rodbine. Kaj sem mogel moral sem se vrniti in odhitel sem nazaj proti zemunskemu letališču.

Dne 8. aprila sem bil ves dan na letališču, a sovražnika ni bilo. 9. aprila ob 5. popoldne je začel padati sneg in dobili smo ukaz, da ob pol 6. odletimo v Sremsko Mitrovico in tam prenočimo na pomožnem letališču. Dne 10. aprila okrog pol dne je priletelo nad letališče sovražno letalo in vrгло bombe, ki pa niso zadele in so padle na polje. Tedaj se je dvignil s svojim letalom Miroslav Simić, dohitel sovražnika nad Fruško goro in ga sestrelil. Popoldne ob 3. je peta kolona — prav za prav Nemci — obesila na svojih domovih bele zastave, znamenje predače.

Ob štirih popoldne je nad Mitrovico priletela skupina so-

Note za PIANO-HARMONIKO ali KLAVIR

- BREEZES OF SPRING TIME OF BLOSSOM (Cvetal čas)
- SLOVENSKI FANTJE VSE BOM PRODALA
- SLOVENIAN DANCE VANDA POLKA
- PO JEZERU K O L O
- OHIO VALLEY SYLVIA POLKA
- TAM NA VRTNI GREDI MARIBOR WALTZ
- SPVAJ MILKA MOJA ORPHAN WALTZ
- DEKLE NA VRTU OJ, MARIČKA, PEGLAJ
- ZIDANA MARELA (polka) ENEŠI BRATCI (mazarica)
- BARČICA MLADI KAPETANE
- KO PTIČICA TA MALA ZVEDEL SEM NEKAJ
- POJDI Z MIENJO DOL S PLANINE
- GREMO NA ŠTAJERSKO ŠTAJERSIŠ
- HAPPY POLKA
- ČE NA TUJEM

35 centov komad 3 za \$1.

MOJA DEKLE JE ŠE MLADA Po 25c komad: Naročite pri KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO. 216 West 18th St., New York

vračnih letal tipa Stuka, preletela dvakrat mesto, a ga ni obstreljevala, ker je videla bele zastave. Kar nas je ostalo živih, smo se dvignili s svojimi letali in napadli sovražnika. Kapetan Todor Gogić in narednik Dušan Vujić sta sestrelila vsak svojega sovražnika. Tudi jaz sem napadel svojega Stuko vendar nisem dobro videl, če se je vrgel ali ne. Mislim pa, da sem ga vsaj poškodoval, če že ne zrušil.

(Nadaljevanje prihodnjic.)

FORDEFENSE BUY UNITED STATES SAVINGS BONDS AND STAMPS

V tem času narodne stiske potrebuje naša domovina na vašo pomoč. Kupujte redno United States Savings Bonds in Stamps.

Molitveniki

v krasni vezavi importirane iz starega kraja...

Slovenski molitveniki:

- KVIŠKU SRCE**—št. 415 2 1/2 x 3 1/2 inčev — 224 strani Cena 75 centov
- RAJSKI GLASOVI** — (št. 408) 2 1/2 x 4 1/2 inčev — 255 strani vsevili Sv. Križev Pot Cena \$1.50
- RAJSKI GLASOVI**—(št. 415) 2 1/2 x 4 inčev — 255 strani vsevili Sv. Križev Pot Cena \$1.50
- NEBESA NAŠ DOM** — (št. 415) 2 1/2 x 4 1/2 inčev — 384 inčev Cena 75c
- SKRBI ZA DUŠO** (št. 408) 3 x 4 1/2 inčev—512 strani Cena \$1.75

Angleški molitveniki:

- KEY OF HEAVEN** fino vezano 35 v umje vezano 75
- CATHOLIC POCKET MANUAL** v fino umje vezano.....1-

Slovenic Publishing Company
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

SEDAJ LAHKO DOBITE LASTNOROČNO PODPISANO KNJIGO

TWO-WAY PASSAGE

PISATELJA LOUIS-A ADAMIČ-A ZA NAVADNO CENO

\$2.50

Pri naročbi se poslužite naslednjega kupona

Posiljam Money Order za lastnoročno podpisano knjigo: "THE TWO-WAY PASSAGE" za \$.....

Moje ime _____
Št., ulica ali Box št. _____
Mesto in država _____

Naročite lahko to knjigo pri:

KNJIGARNI "Glas Naroda"
216 WEST 18th STREET NEW YORK